

бачить свіжий ароматний хліб, а й ніби відчуває його запах. Або чим прохолодніше в кімнаті від кондиціонера, тим більше блакитними стають тони;

- використання гумору. Гумор викликає позитивні емоції, які переносяться на рекламований образ [1].

Всі три прийоми надзвичайно ефективні – але, зауважте, ефективні саме на несвідомому рівні. Але це далеко не все, що можна привнести з NLP в рекламу, це лише три прийоми, що зустрічаються все частіше. Крім них, з NLP в рекламі досить часто починають використовуватися ще і такі прийоми, як маркування, мовні пресуппозиції, створення комплексних еквівалентів («мислевірусом»), метафори, підстроювання по цінностях, субмодальності і інші.

Однак, варто зазначити, що максимальний ефект дає саме комплексний підхід, тому що багато «інструментів» NLP в одиночному використанні в рекламі не будуть так ефективні. Як правило, це і породжує делетантські думки, що використання NLP в рекламі не ефективно. Тому, важливо мати на увазі, що NLP, це система технік та моделей, і повністю свою ефективність NLP реалізовує в системному підході.

Список використаної літератури:

1. Викентьев И. Л. Приемы рекламы и publicrelation / И. Л. Викентьев — СПб.: ТРИЗ-ШАНС, 2005. – 360 с
2. Зазыкин В.Г. Психология в рекламе / В.Г. Зазыкин – М.: ВЛАДОС, 2003
3. Мокшанцев Р. И. Психология рекламы: учеб. пособие / Р. И. Мокшанцев. – М.: ИНФРА, 2001. – 228 с.
4. <http://v-zhizni.ru/nlp.php>

Науковий керівник: доцент Т. В. Горобець

ПРИЧИНИ ГЕНДЕРНИХ КОНФЛІКТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Т. В. Грабова

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

У наш час в суспільстві все частіше порушуються питання про стосунки між статями, це є наслідком постійних динамічних змін у світі, тому актуальність дослідження проблеми гендерних відмінностей пов'язана з тим, що в багатогранному процесі соціалізації особистості важливим напрямком є вироблення в процесі освоєння соціального досвіду ціннісно-нормативних орієнтацій, диференційованих за статями.

Загальновідоме визначення конфлікту - це усвідомлене зіткнення, протиборство мінімум двох людей, груп, їх взаємно протилежних, несумісних, що виключають одне одного потреб, інтересів, цілей, типів поведінки, відносин, установок, істотно значущих для особистості і груп(и) [4].

Гендерний конфлікт - взаємодія або психологічний стан, в основі якого лежить суперечливе сприйняття гендерних цінностей, відносин, ролей, що призводить до зіткнення інтересів і цілей. Відмінності в моделях поведінки чоловіків і жінок можуть стати причинами внутрішньо особистісних, міжособистісних і міжгрупових конфліктів. Гендерний конфлікт має біологічні, психологічні та соціальні витоки.[2]

Більшість концепцій гендерних особистісних конфліктів (рольовий конфлікт працюючої жінки, екзистенційно-гендерний конфлікт, конфлікт боязні успіху та ін) сформувався на основі добре відомих теоретичних психологічних та соціологічних орієнтацій. Розглянемо відомі теорії, що пояснюють причини гендерних конфліктів.

Рольові теорії, розроблені в інтеракціоністичного напрямку, використовуються для пояснення причин рольових гендерних конфліктів. Рольовий конфлікт працюючої жінки - яскравий приклад міжрольового особистісного конфлікту, що виявляється як зіткнення традиційних нормативних вимог до рольової поведінки жінок і реальної ситуації їх життєдіяльності. Рольовий конфлікт - соціальна ситуація, в якій від одного і того ж індивіда очікуються несумісні один з одним рольові дії.

Найбільшого поширення в плані пояснювальних інтерпретацій виникнення різних видів гендерних конфліктів отримала теорія гендерної соціалізації, яка спирається на такі психологічні підходи, як психоаналітичний, когнітивний, необіхевіористський. Основні положення теорії гендерної соціалізації: 1) чоловіки і жінки виростають у різних соціально-психологічних контекстах; 2) ці контексти мають вирішальний вплив на подальше функціонування чоловіків і жінок: у чоловіків виникають проблеми у сфері сімейної самореалізації, а у жінок - у сфері професійної самореалізації.

Концепція андрогінності. У даній концепції обґрунтовується теза про те, що людина з андрогінними характеристиками може функціонувати ефективно і в більш різноманітних умовах, ніж людина, що володіє більш традиційними чоловічими або жіночими якостями. До появи концепції андрогінності єдино правильним вважався варіант такого розвитку особистості, при якому чоловікам повинні бути притаманні виключно маскуліні характеристики особистості, а жінкам - фемінні.

Найбільший внесок у пояснювальні моделі виникнення гендерних конфліктів особистості вносить теорія гендерної схеми, яка спирається на теорію соціального навчання і теорію когнітивного розвитку. Ця теорія була розроблена С. Бем в якій феномен виникнення гендерних конфліктів пояснюється за допомогою гендерної схеми. Застосування гендерних схем сприяє стандартизації та одноманітності індивідуальних соціально-психологічних реакцій, а часте їх використання перешкоджає адекватному сприйняттю різноманіття світу, що в свою чергу гальмує розвиток адаптивних і творчих можливостей особистості.[3]

Поряд з широко відомими концепціями, що володіють продуктивними пояснювальними моделями аналізу внутрішньо особистісних гендерних конфліктів, може бути запропонована і нова теоретична модель - концепція гендерної компетентності, що опирається на основні положення гендерної теорії. Вона не лише пропонує ще один варіант пояснення причин гендерних конфліктів, але й концентрує свою увагу на шляхи і способи запобігання особистісних конфліктів гендерного змісту.

Відмінності в моделях поведінки чоловіків і жінок можуть стати причинами внутрішньоособистісних, міжособистісних і міжгрупових конфліктів. До міжособистісних в літературі відносять конфлікти у сім'ї та на роботі (викликаються потребою перерозподілу традиційних жіночих і чоловічих ролей).

Гендерний міжгруповий конфлікт передбачає боротьбу чоловіків та жінок як соціальних груп. Вони виникають у результаті асиметрії між приватною та публічною сферами, коли до першої віднесена жінка, а до другої - чоловік. Такий стан речей викликав боротьбу жінок за свої права, що розпочалась у кінці XVIII ст. [4]

На нашу думку, виходячи з даного визначення цього явища причинами гендерних конфліктів є наявність: гендерних відмінностей, ідентифікації, міфів, стереотипів щодо жінок так і чоловіків, а також гендерних упереджень.

Відповідно до аналізу гендерних ролей виділяють три типи конфліктів:

1) Соціальний (реалізується на макрорівні як конфлікт інтересів, тобто боротьба жінок як соціальної групи за більш високий статус у суспільстві. В усіх сучасних суспільствах жінки, порівняно з чоловіками, мають нижчий статус, отже, вони мають менше влади і менше доступу до прийняття рішень, важливих для суспільного розвитку, що призводить до активізації жіночих рухів за свої права).

2) Міжособистісний (сюди відносять сімейні конфлікти, в основі яких лежать невинуваті очікування, пов'язані з рольовою поведінкою чоловіка і жінки. Вони викликані потребою в перерозподілі традиційних жіночих і чоловічих ролей).

3) Внутріособистісний (внутрішній стан людини, викликаний її суперечливими уявленнями, мотивами, моделями поведінки) [9].

Проаналізувавши наукову літературу, можна виокремити такі види та стратегії вирішення гендерних конфліктів [6, 7, 8]

За рівнем рояву:

- Макрорівень: соціальний конфлікт;

Стратегії вирішення: суперництво, компроміс.

- Мезорівень: міжгруповий;

Стратегії вирішення: суперництво, співробітництво, компроміс.

- Мікрорівень: міжособистісний, внутріособистісний;

Стратегії вирішення: суперництво, співробітництво, компроміс.

За способом розв'язання:

- Насильницькі;

Стратегії вирішення: компроміс, ухилення.

- Ненасильницькі

Стратегії вирішення: суперництво, компроміс, співробітництво, пристосування, ухилення.

За ступенем виразності:

- Відкриті;

Стратегії вирішення: суперництво, співробітництво, компроміс, ухилення.

- Приховані;

Стратегії вирішення: компроміс, співробітництво.

- Рольовий;

Стратегії вирішення: співробітництво, компроміс.

- Конфлікт страху успіху;

Стратегії вирішення: суперництво.

- Екзистенційно-гендерний

Стратегії вирішення: суперництво, компроміс.

За тривалістю перебігу:

- Короткочасні;

Стратегії вирішення: компроміс, співробітництво, ухилення, пристосування, суперництво.

- Затяжні

Стратегії вирішення: співробітництво, компроміс.

Для розв'язання гендерних конфліктів часто використовують загальні стратегії поведінки. Найвживаніші з них: суперництво (конкуренція) – це стратегія відкритої боротьби за свої інтереси, що виявляється в нав'язуванні іншій стороні власної точки зору; співробітництво – це стратегія спрямована на пошук рішення, що задовольняє інтереси всіх сторін; компроміс – це стратегія врегулювання суперечок через взаємні

поступки. Суть її полягає в тому, що сторони частково реалізують власні бажання, а частково бажання опонента; ухилення полягає у прагненні вийти з конфліктної ситуації, не вирішуючи її, не поступаючись своїм, але і не наполягаючи на своєму; пристосування – це стратегія згладжування протиріч за рахунок власних інтересів. Людина поступається своїми інтересами на користь опонента, погоджуючись з ним і жаліючи його.

Також задля профілактики та уникнення гендерних конфліктів можна застосовувати такі види психологічної допомоги. Психологічне консультування, сімейне консультування. До нього можна віднести консультування з питань, що виникають у людини у власній сім'ї або в сім'ях інших, близьких для неї людей [5].

Психологічне просвітництво являє собою подачу структурованої інформації з проблеми, заявленої клієнтом, а також з питань, які є актуальними у клієнта і його соціального оточення.

Психологічні тренінги: психологічної компетентності, вироблення навичок, групи вирішення проблем (консультування).

З метою усунення гендерних конфліктів необхідно послідовно з'ясовувати витоки кожної з причин та чітко встановлювати спектр їх дії, адже усі процеси в суспільстві перебувають в причинно-наслідковому зв'язку.

Зважаючи на цей факт ми сформувавши заходи щодо подолання гендерної конфліктів, які спрямовані на ліквідацію причин її виникнення. Оскільки саме люди й їх свідомість створюють макроклімат у країні, формують соціально-психологічні передумови власної самореалізації, тому подолання гендерних конфліктів потребує кропіткої праці кожного.

Тому ми вважаємо, що головним кроком на шляху подолання гендерних конфліктів є усвідомлення як чоловіками так і жінками того, що вони мають рівні права та можливості, тобто самі мають створювати собі однакові умови для розвитку власного людського потенціалу.

Список використаної літератури:

1. Агеева В.П., В. В. Близнюк, І. О. Головащенко. Основи теорії гендеру: навч. посіб. – К.: Вид-во «К.І.С.», 2004. – 536 с.
2. Берн Ш. Гендерна психологія. СПб.: Прайм-Еврознак, 2001.
3. Бем С. Лінзи гендеру: Трансформація поглядів на проблему нерівності статей / Пер. з англ. М.: «Російська політична енциклопедія», 2004.
4. Гришина, Н.В. Психологія конфлікту. /Н.В. Гришина - СПб.; Питер, 2001.
5. Електронний ресурс, доступний з http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum./Prvse/2011_1/3_10.pdf
6. Немов, Р.С. Основи психологічного консультування: Учеб. для студ. педвузів. /Р.С. Немов - М.: Гуманит. вид. центр ВЛАДОС, 1999. - 394 с.
7. Обозов М.М. Психологія міжособистісних відносин / М. М. Обозов. - Київ: Либідь, 1990. – 275 с
8. Ожігова Л.М. Психологія гендерної ідентичності особистості. Краснодар: Кубанський держ. ун-т, 2006.
9. Юровська О.О. Гендерні конфлікти, [Електронний ресурс], доступний з http://www.dcz.gov.ua/cr/control/uk/publish/printable_article;jsessionid=6C2316336F22D1EC261AB3D059C6A7BAart_id=3556901

Науковий керівник: викладач О. В. Магдич